

lesbrief

Ensor

James Ensor: wie is dat?

James Ensor werd op 13 april 1860 geboren in Oostende, een badplaats aan de Belgische kust. Ensor is een belangrijk kunstenaar uit de Belgische geschiedenis. Alhoewel hij eerst een traditionele opleiding volgde aan de kunstacademie in Brussel werd al snel duidelijk dat hij zijn eigen pad zou bewandelen!

Hij heeft veel vernieuwing gebracht voor de manier van schilderen in zijn tijd. In tegenstelling tot veel andere kunstenaars, die één methode of stroming kozen om te schilderen, bleef Ensor experimenteren met steeds andere materialen, technieken en disciplines!

Ensor werd geïnspireerd door zijn directe omgeving: zo maakte hij schilderijen van Oostende, de kustlijn, de mensen in zijn omgeving en gebeurtenissen in die tijd.

Ensor schilderde scènes die op het eerste gezicht realistischer leken, maar ze waren vaak vervormd en karikaturaal, waardoor zijn werk eerder symbolisch of zelfs surrealistisch overkwam.

Hij portretteerde religieuze figuren en instellingen vaak op een groteske en oneerbiedige manier, met maskers, skeletten en uitvergroete emoties. Daarmee uitte hij op satirische wijze zijn kritiek op de maatschappij.

Ensor voor zijn schildersezel 40x58 (1889)

MYTHE DOODSHOOFDEN

Tijdens de Tachtigjarige Oorlog deden de Spanjaarden een poging om Oostende te bezetten. Oostende, wat nu in België ligt, was toen in handen van de Republiek der Zeven Verenigden Nederlanden. De belegering duurde wel bijna 3 jaar en aan beide kanten vielen tienduizenden doden. Hierdoor worden er tot op de dag van vandaag, bij graafwerkzaamheden, nog vaak skeletten en massagraven gevonden in de duinen van Oostende.

Men vermoedt dat een van de redenen dat Ensor zo bewust was van de dood was(en dit ook gebruikte in zijn werk) omdat hij op jonge leeftijd zo'n skelet in de duinen van Oostende is tegengekomen. Dit zou een grote indruk op hem hebben gemaakt.

Het schilderend geraamte 38x45cm (1896)

WELKE ERVARINGEN UIT JE LEVEN KAN JIJ VERWERKEN IN JE EIGEN WERK?

DOOR WELKE ERVARINGEN UIT JE LEVEN ZIE JIJ DE WERELD OM JE HEEN NU ANDERS?

Squelette arrêtant masques (Geraamte dat maskers arresteert) | 1891

Overdreven emoties

James Ensor maakte in zijn schilderijen veel gebruik van maskers. Niet alleen om te verbergen maar vooral juist om te onthullen. Met overdreven maskers liet hij zien hoe hij zich écht voelde over de wereld om zich heen!

KIJKEN NAAR JAMES ENSOR

Laat de leerlingen kijken naar het schilderij 'Geraamte dat maskers arresteert'.

- Wat zijn maskers?
- Wanneer gebruik je maskers?

WELKE EMOTIES KEN JE?

VROLIJK	GELUKKIG
BOOS	VERWARD
ANGSTIG	JALOERS
VERDRIETIG	EENZAAM
VERLIEFD	

- Hoe zien deze emoties eruit?
- Welke kleur/vorm past hierbij?

Praktisch

De leerlingen gaan aan de slag met het maken van een schilderij op A3 formaat.

In het schilderij komt een ontwerp voor een masker dat door middel van kleur, lijn en vorm een vergroting van een emotie weergeeft.

Aanpak

Start met het invullen van een startblad. Dit kunnen leerlingen invullen om meer informatie en inspiratie te verzamelen over de emotie die ze hebben gekozen.

Hierna kunnen, indien wenselijk, de leerlingen een klein ontwerp maken (A4) waar hun verzamelde ideeën uitgetoetst kunnen worden.

Tenslotte maken leerlingen een schilderij op A3 formaat met hun uiteindelijke masker ontwerp. Materialen mogen gecombineerd worden! (Laat de leerlingen min. 3 elementen uit hun kunstwerk aanwijzen die zij hebben gebruikt uit hun start-blad)

FOCUS LIJN, VORM EN KLEUR

Lijn, vorm en kleur kunnen veel vertellen over het verhaal dat je wil overbrengen.

Bij bepaalde kleuren kan je verschillende gevoelens hebben. Zie je geel, dan denk je misschien aan de zon en aan zomer. Zie je blauw, dan denk je misschien aan de zee of aan ijs. Bij groen denk je misschien aan brandnetels.

Vorm en lijn laat ook veel zien.

Iets ronds is fijner om aan te raken dan iets hoekigs.

Denk eens na welke vormen bij jouw emoties horen! Hoekig? Rond? Breed? Smal? Schuin?

WELKE EMOTIES KEN JE?

VROLIJK
BOOS
ANGSTIG
VERDRIETIG
VERLIEFD
GELUKKIG
VERWARD
JALOERS
EENZAAM

Startblad Overdreven emoties

Welke emotie kies je?

- vrolijk
- boos
- angstig
- verdrietig
- verliefd
- verward
-

Welke kleuren passen daarbij?

Hoe zou jij een lijn tekenen in jouw emotie?

Welke vormen passen erbij? Rond, hoekig, breed, smal, schuin?

Hoe ziet je gezicht eruit als je jouw emotie hebt?

Hoe zien je ogen eruit?

Hoe je mond?

Hoe je neus?

Heeft jouw masker tanden? Of haar? Of Make-up?

Niet genoeg ruimte? Gebruik de achterkant van je blad! >

TOONBEELD

Bellamystraat 26a
4532 CP Terneuzen
Tel: +31(0)115-745 020
info@toonbeeld.nl
toonbeeld.nl